

Aan: Kinderombudsman Rotterdam
Stans Goudsmit

Betreft: Rapport Het is mijn toekomst
Rotterdam, 22 mei 2019

We vinden het belangrijk dat jongeren kunnen meepraten en meebeslissen over de hulp die zij krijgen. We hebben het rapport *Het is mijn toekomst! Waar wachten we op?* dan ook met aandacht gelezen. Het rapport geeft een aantal aanbevelingen waar Enver zich in kan vinden. Daarnaast geven we graag een aantal aanvullingen mee.

Ontwikkelingen in de hulpverlening

In het rapport wordt gesproken over langdurig verblijf in groepen. Wij beogen dat juist te voorkomen en werken anno 2019 echt anders dan een aantal jaar geleden. Bij Enver wordt langverblijf geboden in gezinsvormen, zoals pleegzorg en gezinshuizen. Voor jongeren zijn er kleinschalige projecten met een naastwonend mentor of kamertraining.

Werkwijze JIM

Sinds 2018 investeert Enver in jeugdhulp die met kinderen, jongeren en ouders en een JIM (Jouw Ingebrachte Mentor) samenwerkt. Dit betekent dat wanneer een jongere bij ons wordt aangemeld voor 24 uren hulp, we met het InVerbindings-team, de jeugdige en de ouders een JIM zoeken. En vervolgens onderzoeken we met hen wat de mogelijkheden zijn om een oplossing in het netwerk te realiseren, dus met steun van de JIM. Inmiddels lukt het bij 25 tot 30% van de jeugdigen om een plaatsing in een groep om te buigen naar een perspectief in het netwerk, daarnaast werken we als er wel een plaatsing nodig is met de JIM samen. De komende periode start een derde InVerbindingsteam, omdat we merken dat de inzet van een JIM door alle betrokkenen als positief wordt ervaren.

Opvang in een pleeggezin

Enver begeleidt meer dan 1100 pleeggezinnen, waar kinderen en jongeren voltijd of in deeltijd, voor korte of voor langere tijd kunnen verblijven. Pleegzorg is een

goed alternatief voor langdurig verblijf in een groep, maar we zien soms dat pleegzorgplaatsingen vastlopen, omdat de pleegouders te zwaar belast zijn of dat de klik tussen het kind/de jongere en het gezin niet tot stand komt. Met onze collega's werken we aan nieuwe mogelijkheden om de matching te verbeteren en zoeken we naar mogelijkheden om extra ondersteuning te bieden aan pleeggezinnen met aanvullende hulpvragen, bijvoorbeeld door therapie van de pleegouders met de jeugdige samen. Een dergelijke investering in de versterking van pleegzorg en met name ook de versterking van netwerkpleegzorg, vinden wij goed aansluiten op de behoefte van kinderen en jongeren aan een eigen thuis.

Fric tie

Juist nu er in de regio Rotterdam-Rijnmond zoveel fricties zijn in de vraag-aanbod verhoudingen, vanwege de krimpende capaciteit en de groeiende vraag, is het nodig focus te houden op het anders werken en niet terug te vallen op meer van het oude.

Praten met jongeren

Net als het rapport constateert, vinden wij ook dat er nog te vaak over in plaats van met kinderen en jongeren wordt gepraat. Bij Enver hebben we het thema "In gesprek zijn met kind of jongere" als jaarthema 2019 benoemd, juist omdat het zo vanzelfsprekend lijkt maar dat uit de praktijk blijkt dat te vaak kinderen en jongeren onvoldoende zijn betrokken.

Er zijn in de jeugdbeschermingsketen veel partijen bij een jongere betrokken, dat maakt dat er enerzijds van de jongere wordt verwacht om steeds opnieuw hun verhaal te vertellen en dat er anderzijds veel overleg gevoerd wordt waarbij jongeren niet aanwezig zijn. Wij bepleiten er dan ook voor de jeugdbeschermingsketen te vereenvoudigen.

Wij vinden dat het rapport op een aantal onderdelen, onbedoeld weliswaar, te weinig aansluit bij het belang van samen in gesprek zijn en samen beslissen.

Hieronder gaan we in op de aanbevelingen in het rapport.

1. Geef duidelijkheid tijdens het wachten

Het is het leven van de jeugdige en het is het kind van de ouders; zij hebben regie en ook bij beschermingszaken is het nodig om dat te bewerkstelligen. Uitleggen waarop een jeugdige wacht, zoals wordt voorgesteld, is daarom juist wat we niet moeten willen; het afhankelijk maken is iets om kritisch over te zijn.

Met het resultaatgericht werken in de regio wordt beoogd dat jongeren, ouders, de verwijzer en de organisatie waarnaar verwezen is, samen in gesprek gaan over de vragen en oplossingsrichtingen. Op die manier ontstaat er een gezamenlijk plan,

waarin ook aan de orde is wat de jeugdige en ouders zelf doen om bij te dragen aan oplossingen en indien nodig wat ter overbrugging kan worden ingezet.

2. Geef hulp tijdens het wachten

Eens met de aanbeveling, met de kanttekening zoals al onder punt 1 is beschreven.

3. Geef elke jongere een maatje

We onderschrijven het belang van een maatje en zijn ook enthousiast over de inzet van ervaringsdeskundigen en investeren daarin. De beschreven oplossing is iets te eenvoudig en niet haalbaar voor wijkteams en Gecertificeerde Instellingen (GI). Wij weten hoe complex het is een JIM te positioneren. Onze ExPex's zijn jonge mensen met een eigen opleiding of baan, wij mogen hen niet overvragen.

4. Zorg voor voldoende plekken waar een jongere kan blijven

We willen juist voorkomen dat jongeren (lang) op een groep verblijven en we willen dat jongeren zoveel als mogelijk normaliseren; opgroeien in een gezin, naar school en als je wat ouder bent op jezelf wonen. We investeren daarom liever in alternatieven, in andere werkwijzen en intensiever in een eerder stadium om uithuisplaatsing te voorkomen.

5. Kijk of jongere op groep past vóór verhuizing

Mooi idee. Dit moet nog wel goed worden doordacht en uitgewerkt. In de praktijk zijn er veelal nauwelijks alternatieven en de langere overbrugging zal geregeld moeten worden.

6. Biedt een vaste begeleider, ook als een jongere verhuist

Continuïteit voor de jeugdige zoeken wij in de persoonlijke relaties met familie, vrienden en JIM.

Een jeugdhulpverlener die ook nadat de plaatsing beëindigd is een rol in de begeleiding houdt, klinkt misschien logisch maar wij investeren liever in het ondersteunen van jongeren bij het opbouwen van een persoonlijk netwerk. Professionals kunnen veelal die continuïteit niet bieden en daarom willen we dat ook niet suggereren. We willen niet dat jeugdigen teleurgesteld worden, omdat we het niet waar kunnen maken en dan ook te weinig investeren in degenen die dat wel zouden kunnen. De begeleider van wijkteams of GI is als vaste figuur bedoeld om ook na beëindiging van een plaatsing of een overstap naar een andere fase, het contact te behouden en ook dan zien we dat deze medewerkers die continuïteit niet kunnen bieden, bijvoorbeeld vanwege een zwangerschap, overplaatsing of een andere baan.

7. Betrek het netwerk zo vroeg mogelijk

Wij vinden dit belangrijk en waardevol. Het is daarom ingebed in onze werkwijze en een belangrijk aandachtspunt voor onze professionals.

8. Houd op school meer rekening met jongeren die in de jeugdhulp zitten

Veel kinderen uit de jeugdhulpverlening halen gewoon een diploma, maar hebben daarvoor een extra steuntje nodig. We pleiten ervoor om jeugdigen, ook wanneer die kwetsbaar zijn, zo gewoon mogelijk mee te laten doen en te investeren in hun talenten. Niet vaker vrij geven, maar een leraar die investeert in "dat je het kan, niet in dat je het niet hoeft omdat je in de jeugdhulp zit".

9. Gaat een jongere niet naar school, zorg voor een plek waar hij heen kan

Ons streven: alle kinderen naar school! Wij zijn niet voor meer extra alternatieven buiten het onderwijs, omdat de achterstand dan alleen maar groter wordt. We hebben geïnvesteerd om scholen te ondersteunen en daarvoor een aantal jaren geleden opvangplaatsen omgebouwd naar tijdelijke opvangplekken met het voortgezet onderwijs (VO) samen, voor als een time out echt moet. Er is dus capaciteit beschikbaar voor kinderen die tijdelijk niet op hun eigen school (VO) kunnen zijn. Wanneer geen enkele school de jeugdige accepteert, lukt het ons ook niet altijd snel genoeg om een jongere geplaatst te krijgen. Wij pleiten voor het naleven van de opnameplicht: leerplicht geldt voor alle kinderen, ouders en scholen.

10. De oude school laat de jongere niet los, zo lang er geen nieuwe school is

Mee eens. Zie ook onze reactie onder punt 9.

11. Laat jongeren participeren

Eens: niet over kinderen en jongeren praten, maar met hen praten en samen beslissen. We zetten o.a. in op jongerenraden, groepsgesprekken en jeugdwelzijnsberaad. We werken ook aan een beter digitaal dossier waar het eigenaarschap bij jongeren en/of ouders ligt.

12. Geef jongeren informatie

Mee eens. Sluit aan op (onze reactie onder) punt 11.

13. Een goede hulpverlener en jeugdbeschermer doet zo

Mee eens, dit is de basis voor goed, professioneel handelen.

Naar aanleiding van het rapport.

De gegunde aanbieders voor specialistische Jeugdhulp in de regio Rotterdam Rijnmond zijn in gesprek over knelpunten in de huidige werkwijze en het volume.

We gaan daarnaast een aantal leidende principes uitwerken die gelden bij de ontwikkeling van de jeugdhulp in de regio.

We nemen hierbij het rapport zeker mee.

Thea Roelofs

Bestuurder Enver